

PEDAGOGISCH KADER

MISSIE-VISIE-KERNWAARDEN



Kinderwoud, een bewuste keuze!

Om een bewuste keuze te kunnen maken voor de opvang bij Kinderwoud is het belangrijk om te weten wat de visie van Kinderwoud is op de opvang en opvoeding van kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar. Dit wordt beschreven in onderstaand pedagogisch beleid. Hierin staat 'wat' we doen en 'waarom' we het zo doen.

Onze visie op opvang en opvoeding van kinderen wordt voor een belangrijk deel ingegeven door de resultaten van langdurig divers internationaal onderzoek. Uit deze onderzoeken blijkt dat de begeleiding die de kinderen krijgen in de eerste levensjaren cruciaal zijn voor hun verdere ontwikkeling. Kinderen die hier een goede begeleiding hebben gehad, hebben hier de rest van hun leven profijt van. En helaas is het omgekeerde even waar; kinderen die hier onvoldoende begeleiding hebben ontvangen lopen dit in de rest van hun leven niet meer bij.

Dit heeft ermee te maken dat de ontwikkeling van de hersenen wordt bepaald door hetgeen het kind in zijn omgeving aangeboden krijgt. Hoe meer kinderen kunnen ontdekken en worden gestimuleerd, des te meer de hersenen leren en zich ontwikkelen. Of je je op een bepaald gebied ontwikkeld, wordt bepaald door je omgeving. Een kind neemt iets waar en wil dat nadoen. Bijvoorbeeld rechtop lopen; doordat een kind dit ziet bij anderen, ontstaat de neiging tot willen lopen. Zodra men lichamelijk zover is, zal men de eerste stapjes gaan doen. Ook zijn je hersenen in een bepaalde periode gevoelig voor bepaalde vaardigheden, bijvoorbeeld op het gebied van de taalverwerving. De taalgevoelige periode loopt van nul tot ongeveer zeven jaar. Je kunt dan ook, mits goed aangeboden, meerdere talen goed leren spreken. Daarentegen is het zo dat als er niemand is die tegen je praat in jouw omgeving vanaf baby zijnde, dan leer je nooit praten!

Tevens speelt hechting een zeer belangrijke rol bij de ontwikkeling van een kind en is essentieel voor een goede emotionele en sociale ontwikkeling. Het is de behoefte van een jong kind om de nabijheid te zoeken van één of meerdere specifieke personen. Deze relatie biedt het kind veiligheid, geborgenheid en voldoening. Het helpt een kind om een eigen persoonlijkheid te ontwikkelen. Onderzoek heeft uitgewezen dat kinderen die zich goed hebben kunnen hechten aan een of meerdere personen in het eerste jaar van hun leven sociaal emotioneel beter functioneren dan kinderen die niet de mogelijkheid hebben gehad zich veilig te hechten. De kinderen met een goede hechting blijken beter te kunnen omgaan met tegenslagen, hebben een beter gevoel van eigenwaarde, zijn sociaal vaardiger, weerbaarder, leergierig en minder angstig.

Om deze redenen vindt Kinderwoud een goede hechting uitermate belangrijk. Wij hebben oog voor de continuïteit in begeleiding op de groep. Daarnaast begeleiden wij onze medewerkers in het adequaat reageren op de signalen die kinderen geven. Door gehoor te geven aan de behoeften van het kind leert het kind te vertrouwen op de omgeving. Een veilig gehecht kind durft zolang het zich

veilig voelt de wereld te verkennen en zoekt wanneer het angstig is de veiligheid op bij de ouders of opvoeders.

De begeleiding die kinderen ontvangen is dus cruciaal voor hun verdere ontwikkeling. De opvang van Kinderwoud is, naast de ouders, een belangrijke schakel voor de kinderen in deze levensjaren. Dat is een grote verantwoordelijkheid waar we ons goed bewust van zijn, maar tegelijkertijd een fantastische bijdrage die we aan het leven van de kinderen mogen geven! Wij zijn er bij Kinderwoud trots op dat we hieraan mogen bijdragen en laten hierin graag ons GEZicht zien!

Vanuit het landelijk kader en de Wet Kinderopvang zijn een viertal basisdoelen gesteld waaraan kinderopvangorganisaties inhoud moeten geven. Deze basisdoelen zijn gebaseerd op de pedagogiek van Rixsen-Walraven: het bieden van emotionele veiligheid en welbevinden, het ontwikkelen van de persoonlijke competenties, het ontwikkelen van sociale competenties en de overdracht van normen en waarden.

In al ons pedagogisch handelen staan kinderen centraal en zijn deze vier pedagogische basisdoelen richtinggevend voor onze manier van werken.

Missie

De missie van Kinderwoud is: Elke dag een mooie dag!

Deze zin spreekt tot de verbeelding en geeft onze medewerkers inspiratie, dit is wat we elke dag opnieuw willen bereiken voor de kinderen die ons zijn toevertrouwd. We streven ernaar om van elke dag een mooie dag voor de kinderen te maken. Dit streven geeft onze warme betrokkenheid bij kinderen weer. Hoe Kinderwoud dit wil bereiken is omschreven in de visie.

Visie

Het kind staat bij Kinderwoud centraal, zonder de belangen van ouders uit het oog te verliezen. We hebben oog voor de eigenheid en persoonlijkheid van elk kind. Onze deskundige medewerkers bieden een warme, geborgen sfeer waarin het kind de ruimte krijgt om zich te ontplooien en te ontwikkelen. Want als het kind in vertrouwde handen is, gaan ouders met een gerust hart aan het werk.

Kernwaarden

Voor de kinderen is het elke dag een mooie dag als de kinderen in alles wat we doen centraal staan. In onze zorg en aandacht, in onze activiteiten, in onze inrichting enzovoort. Met drie kernwaarden laat Kinderwoud hierin haar GEZicht zien:

- **Geborgenheid:** geborgenheid biedt de basis voor zelfvertrouwen.
Pas als een kind zich veilig en vertrouwd voelt kan een kind zich ontplooien.
- **Eigenheid:** elk kind mag vooral zijn wie hij is.
Elk kind is uniek, met eigen typische kenmerken die je maken tot wie je bent. En elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen mooie manier en in een eigen tempo.
- **Zelfontplooiing:** ontplooien door ontdekken.
we bieden het kind volop mogelijkheden om de wereld te ontdekken, om zo het kind een stimulans te bieden in zijn ontplooiing. Dit doen we door een op het kind gerichte kleurrijke speel/leeromgeving met een divers aanbod van passende activiteiten welke gericht zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden (cognitief, emotioneel, sociaal, motoriek, taal, creatief enzovoort) van het kind.

Bij deze laatste kernwaarde staat Kinderwoud nadrukkelijk de wijze van spelend leren voor. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat kinderen zich willen ontwikkelen, ze willen leren en ontdekken, ze zijn nieuwsgierig. Onze rol is om ze een stimulerende omgeving te bieden en ruimte. In onze optiek bieden wij de kinderen daarmee een lerende omgeving zonder dat de kinderen dit zelf in de gaten hebben. Zij zijn vooral lekker aan het spelen met hun vriendjes. En met de aangeboden activiteiten en door de geboden beleving en letterlijke ervaring leren de kinderen op informele wijze. Kinderwoud hecht groot belang aan de kracht van dit informeel leren. Op deze manier beleven kinderen veel plezier in de opvang van Kinderwoud.

De kernwaarden

- **De kernwaarde Geborgenheid;**
een gevoel van emotionele veiligheid en welbevinden bieden;
kinderen voelen zich thuis.

Dit pedagogische doel omvat het bieden van een veilige basis waar het kind zichzelf kan zijn en is een essentiële voorwaarde voor zelfontplooiing. Kunnen lachen, huilen, lief en ondeugend zijn in een vertrouwde omgeving, zijn belangrijke leerervaringen voor een kind.

Pedagogisch medewerkers scheppen een klimaat waarin het kind zich veilig en geborgen voelt door kindgericht te handelen. Kinderen worden op een positieve opbouwende manier benaderd en men sluit hierin aan bij de behoeften van het kind. Door in te spelen op emoties en gedrag van kinderen wordt emotionele steun geboden. Onze pedagogisch medewerkers hebben een positieve, respectvolle en opbouwende houding naar kinderen. Een vertrouwensrelatie met de pedagogisch medewerkers op de groep is hierbij onmisbaar.

Daarom vangen we de kinderen op in basisgroepen met zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers. Als deelnemer van een groep leren kinderen met elkaar rekening te houden. Jongere kinderen leren van oudere kinderen en oudere kinderen helpen de jongeren. Kinderen hebben de tijd om aan elkaar te wennen en elkaar te leren kennen. Dat is de reden waarom er gewerkt wordt met verticale groepen.

Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige omgeving die vertrouwd en voorspelbaar is, durven en kunnen kinderen de omgeving gaan ontdekken en zich op allerlei ontwikkelingsgebieden verder ontwikkelen.

Kinderwoud biedt kinderen en ouders op alle locaties haar **Gezicht** door:
Een warme, vertrouwde relatie met de pedagogisch medewerker, een vertrouwde omgeving met regels en rituelen, de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes en het contact en de samenwerking met ouders.

- **De kernwaarde Eigenheid;**
het erkennen van ieders unieke persoonlijke eigenschappen die elk kind maken
tot wie hij/zij is; kinderen mogen er zijn.

Wij willen de kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te hebben. Elk kind is uniek en waardevol. Er wordt geluisterd naar het kind en er wordt adequaat gereageerd op wat het kind aangeeft. Er wordt kindvolgend gewerkt met respect voor de diversiteit in talenten, karakter, temperament, ontwikkelingsniveaus, voorkeuren en (culturele) achtergronden.

Verschillen tussen de kinderen worden als een verrijking van de groep beschouwd. Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en hebben vertrouwen in de mogelijkheden van kinderen.

Kinderen leren in hun eigen gezin en sociale situatie regels en afspraken. Ieder gezin heeft eigen waarden, uitgangspunten van waaruit men leeft, zoals bijvoorbeeld respect hebben voor anderen, eerlijk delen, medeleven en trouw. Normen bepalen de dagelijkse omgangsvormen, zoals bijvoorbeeld beleefd zijn, eerlijk zijn en meehelpen in de huishouding. Deze waarden en normen zijn gebaseerd op cultuur, godsdienst, woonomgeving en dergelijke. Dit geldt ook voor de pedagogisch medewerkers. Ieder kind en elke pedagogisch medewerker neemt zijn eigen waarden en normen mee en deze ontmoeten elkaar in de opvang.

De eigenheid van het kind wordt ingepast in een groter geheel; de cultuur waarin het kind opgroeit. Kinderen nemen de waarden en normen die ze meekrijgen vanuit huis en de opvang mee in hun eigen persoonlijkheidsontwikkeling.

Door het leven in een groep, waarin elk kind zijn/haar unieke kenmerken meeneemt, en het samen spelen met andere kinderen worden de sociale vaardigheden en kennis ontwikkeld over hoe je met elkaar omgaat, hoe je rekening met elkaar houdt. Leren omgaan met regels en afspraken, samenwerken, praten met elkaar, wachten op je beurt, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en je verantwoordelijk voelen voor de groep dragen bij aan de weerbaarheid en zelfstandigheid van kinderen.

Naast respect in de omgang met anderen wordt ook respect voor de omgeving, de natuur, de ruimte en het materiaal bijgebracht.

Het is aan de pedagogisch medewerker de sociale competenties van de kinderen te helpen ontwikkelen. Dit doet de medewerker door zich bewust te zijn van zijn/haar eigen rol en deze zo in te zetten, mede bepaald door de leeftijd van de kinderen, dat het voor kinderen als voorbeeldfunctie dient en het sociale gedrag van het kind wordt gestimuleerd. Pedagogisch medewerkers geven het voorbeeld hoe er met elkaar wordt omgegaan en houden hier rekening mee bij hun taalgebruik en hun houding bij de activiteiten waaraan de kinderen deelnemen.

Zowel het ontwikkelen van de persoonlijke als van de sociale competenties en het overdragen van waarden en normen worden op deze manier vormgegeven.

Kinderwoud biedt kinderen en ouders op alle locaties een **gEzicht** door:
Het helpen zoeken naar een eigen plek voor het kind binnen de groep, het stimuleren van de sociale omgang en vriendschappen tussen kinderen en het omgaan met de daarbij behorende regels en grenzen, het stimuleren van de eigenwaarde van kinderen en aandacht voor rituelen en feesten.

- **De kernwaarde Zelfontplooiing;
het ontwikkelen van ieders unieke eigenschappen tot talenten;
*kinderen hebben hun eigen talenten.***

Een derde kernwaarde in onze opvang is dat we de kinderen een plek willen bieden om zich op zijn/haar eigen wijze te ontplooien. Dit betekent dat wij een veilige en op het kind gerichte kleurrijke speel/leeromgeving bieden en daarmee ruimte voor de ontwikkeling van de kinderen. Met de van nature innerlijke motivatie om te leren en te ontdekken, leren kinderen binnen het eigen tempo en vermogen. Ieder kind wordt op zijn of haar manier uitgedaagd door het aanbieden van verschillende activiteiten op verscheidene ontwikkelingsgebieden die aansluiten bij hun leefwereld.

Door zelf doen, te ontdekken wat er allemaal mogelijk is en problemen op te lossen, krijgt het kind inzicht in hoe de wereld in elkaar steekt en leert de mogelijkheden voor het uiten van gedachten en gevoelens te gebruiken. De verschillende fases in de ontwikkeling van kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden vormen het uitgangspunt in het activiteitenaanbod. Hiervoor heeft Kinderwoud het werken met het spinmodel ontwikkeld dat nader wordt toegelicht in de uitwerking van het pedagogisch beleid.

Hierbij is er vrijheid voor eigen keuzes, krijgen kinderen de ruimte om te ontdekken en hun eigen voorkeuren te ontwikkelen. Kinderen krijgen kansen te doen waar ze goed in zijn. Hierdoor wordt het zelfvertrouwen vergroot en durft het kind nieuwe uitdagingen aan te gaan.

De aangeboden activiteiten bieden naast vermaak en ontspanning ook een stimulans in de ontwikkeling.

Voor ons is het proces belangrijker dan het resultaat. Kinderen leren door te spelen en te ontdekken. Hoe voelt zand? Wat kun je met zand doen? Hoe voelt het om ergens vanaf te springen, voelt het anders om van iets hoogs of van iets laags af te springen? Door veel te ontdekken en te oefenen ontdekt het kind zijn eigen mogelijkheden.

Kinderen worden gestimuleerd in het zelfstandig uitvoeren van taken, wat hun zelfredzaamheid op een positieve manier ontwikkelt. Het verantwoordelijkheidsgevoel bij kinderen stimuleren we middels kinderp participatie. De kinderen worden, ieder op het eigen nivo, betrokken in het meedenken in en organiseren van activiteiten die worden ondernomen.

Vanuit de invulling van de kernwaarde om de talenten van een kind te ontwikkelen, wordt het stimuleren van de persoonlijke competentie en sociale competentie vormgegeven.

Kinderwoud biedt kinderen en ouders op alle locaties een **geZicht** door: Spelend leren, het stimuleren van de weerbaarheid, het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid, het bieden van een activiteitenaanbod waarbij de brede ontwikkeling centraal staat en het inrichten van de speel/leeromgeving, zowel binnen als buiten.

Pedagogen achter de visie

Onze kijk op kinderen wordt naast onze missie en visie eveneens ingegeven door een aantal pedagogische stromingen. Kinderwoud heeft aspecten vanuit verschillende stromingen meegenomen in het pedagogisch beleid. Naast de vier basisdoelen vanuit de pedagogiek van Riksen-Walraven die vanuit de wet de basis vormen voor het beleid, zijn verschillende inspirerende aspecten van andere pedagogen terug te vinden in ons beleid en de uitvoering ervan. Zonder hierin volledig te zijn, noemen we hier enkele.

Emmi Pikler

De dagelijkse verzorging (eten, wassen, verschonen en aankleden) is belangrijk omdat je op deze momenten werkelijk samen bent met een kind. Neem daarom de tijd voor deze momenten en pas je aan het tempo van het kind aan. Het kind ervaart dan dat het invloed kan uitoefenen op situaties waar hij deel aan heeft, wat een enorme gevoel van vertrouwen geeft.

Pikler vindt dat je de verschillende tijden die op een dag voorkomen goed moet organiseren. Er is een tijd van rust en slaap, een tijd van wakker zijn en contact met de pedagogisch medewerker en een tijd om actief bezig te zijn. Respect voor de behoefte van een stabiele persoonlijke band en respect voor de zelfstandige activiteiten van het kind zijn belangrijke waarden van Pikler. Vooral in de opvang van baby's worden de waarden van Pikler gebruikt in het pedagogisch handelen.

Reggio Emilia

De Reggio-benadering wordt wel eens de pedagogiek van het luisteren genoemd, in plaats van het vertellen. De gedachte van Reggio Emilia is: Kinderen worden geboren met vele mogelijkheden, zijn sterk, krachtig en creatief. Een kind is een sociaal wezen dat al vanaf zijn geboorte aangewezen en uit is op communicatie met de ander en de wereld. Kinderen zijn onderzoekers; leergierig en nieuwsgierig. Wat wij als volwassenen kunnen doen is kinderen mogelijkheden bieden om zich op hun eigen wijze te kunnen ontwikkelen, want ieder kind is uniek. Een kind is omgeven door drie pedagogen: de andere kinderen en de groep, de volwassenen en de geboden ruimte en materialen.

Communicatie is een centraal begrip binnen de ontwikkeling en educatie van kinderen. Iedere taal heeft zijn eigen zeggingskracht en mogelijkheden, de zogenaamde 100 talen van een kind. Zij

kunnen zich uitdrukken in dans, in muziek, in drama, in klei, op papier etc. Het thematisch werken en het werken met het 'spinmodel' biedt kinderen de mogelijkheid om op verschillende gebieden hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

Maria Montessori

'Help mij het zelf te doen' is de kern van de visie van Montessori. Uitgangspunt is dat een kind een natuurlijke drang tot zelfontplooiing heeft. Er moet worden onderkent wat de behoeften van een kind in een bepaalde fase zijn en men dient daarop in te spelen door de juiste omgeving en materialen aan te bieden. Dat betekent bijvoorbeeld zelf een boterham eten, maar ook zelf speelgoed pakken en weer opruimen. De aanwezigheid van spelmateriaal en speelgoed van verschillende moeilijkheidsgraad zorgt ervoor dat er aanbod is voor kinderen van verschillende leeftijden.

Rudolf Steiner

Uitgangspunt voor Steiner is dat elk kind uniek is en de gelegenheid moet krijgen om zich volledig te ontplooiën. Door gebruik te maken van de natuur en het stimuleren van de expressie en fantasie leert het kind zich te uiten en te ontwikkelen tot een creatief mens. Ook de aandacht voor rituelen is voor ons een belangrijke inspiratiebron. Ritme is het sleutelwoord in de omgang met kinderen. Het leven zit vol ritme. Dat geeft houvast, veiligheid en herkenning. Ritme zie je o.a. terug in de dagindeling en de jaarindeling. Typisch voor de dagindeling is dat alles in principe volgens een vast patroon en volgens vaste rituelen verloopt (dagritme), bijvoorbeeld altijd samen eten en drinken. De jaarindeling is te herkennen in o.a. het werken met thema's, waarbij de seizoenen worden gevolgd en de jaarfeesten, zoals Sinterklaas, Sint-Maarten, Kerstmis en Pasen, worden gevierd.

Rol van pedagogisch medewerkers

Het spreekt vanzelf dat onze pedagogisch medewerkers een belangrijke taak hebben in het realiseren van het GEZicht van Kinderwoud, de drie kernwaarden, voor alle kinderen. De kernwaarden zijn dan ook onderdeel van het functieprofiel van de pedagogisch medewerker. Wij vragen van de pedagogisch medewerker dat zij werken vanuit een basishouding waarin zij open staan voor het kind. Zij bieden het kind enerzijds de ruimte en mogelijkheden om zich te ontplooiën en te ontwikkelen tot "wie het is", met eigen talenten, voorkeuren en temperament. Anderzijds nemen zij het kind "bij de hand" en laten hen kennis maken met de wereld om ons heen, leren kinderen een plek te vinden in een groep, in de maatschappij met de daar geldende waarden en normen.

De rol van de pedagogisch medewerker in de begeleiding wordt afgestemd op het karakter en ontwikkelingsfase van het kind. Het kind mag zijn wie hij is en de geboden begeleiding en activiteiten worden hierop aangepast zodat het kind zich op zijn eigen manier kan ontwikkelen en ontplooiën. Bij dit alles staat een unieke, positieve en respectvolle benadering centraal in de begeleiding.

Voor wie?

Het pedagogisch beleid biedt allereerst de uitgangspunten en kaders voor het pedagogisch handelen van onze medewerkers. Daarnaast biedt het ouders en andere belangstellenden inzicht in de pedagogische visie van Kinderwoud. Voor de definitieve vaststelling van het pedagogisch beleid is het beleid voorgelegd aan de CO (Centrale oudercommissie Kinderwoud). Het beleid zoals het hier nu ligt wordt gedragen door de gehele organisatie.

De uitwerking van de visie van Kinderwoud op opvang en opvoeding wordt nader uitgewerkt in het pedagogisch beleidswerkplan en de locatiespecifieke bijlagen op de locaties.